

Programy Matematyki Przemysłowej

Andrzej Palczewski

Instytut Matematyki Stosowanej i Mechaniki
Uniwersytet Warszawski

Co robią nasi absolwenci?

Typowa struktura zatrudnienia obserwowana w wielu krajach europejskich:

- nauczyciele w szkołach – 33%,
- *software engineers* w przemyśle – 33%,
- pracownicy instytucji finansowych i ubezpieczeniowych – 33%,
- kariera akademicka – 1%.

Brak specyficznych danych dla Polski.

Jak przygotowujemy ich do pracy

- do zawodu nauczyciela szkolnego – specjalne wykłady z psychologii, pedagogiki, dydaktyki, praktyki w szkołach – to wymuszają na nas wymogi ministerialne,
- do kariery akademickiej – specjalne wykłady/grupy ćwiczeniowe dla zdolnych, troskliwa opieka nad dobrymi magistrantami – do tego nikt nas nie musi namawiać,
- do pracy w przemyśle/biznesie – NIC*.

* Oczywiście uczymy ich matematyki, ale nie uczymy ich żadnych umiejętności specjalnie przydatnych w pracy w przemyśle.

Czego oczekuje biznes

- umiejętności pracy w zespole,
- umiejętności komunikacyjnych,
- umiejętności interpersonalnych,
- szerokich zainteresowań i elastyczności,
- **dopiero na dalszym miejscu** – szerokiej wiedzy matematycznej.

SIAM reports

- "A harsh reality is the lack of a market niche for mathematics outside academia ...
- Mathematics is seldom the dominant technical discipline.
- Demonstrating relevance is a key to survival outside of academia.
- Good problems need not to be elegant, new or well posed, just necessary to corporate welfare."

Programy matematyki przemysłowej

Założenia ogólne

- Matematyka przemysłowa powinna być jednym z realizowanych programów magisterskich.
- Na etapie licencjackim powinna być stworzona możliwość uzyskania wstępnej wiedzy potrzebnej do wejścia do magisterskiego programu matematyki przemysłowej.
- Ze względu na ograniczony czas trwania studiów matematyka przemysłowa (Industrial Mathematics) powinna być realizowana w dwóch odrębnych pakietach (tylko ograniczona liczba przedmiotów wspólnych): zastosowań technicznych (Techno-Mathematics) i zastosowań ekonomicznych (Financial/Actuarial Mathematics, Econo-Mathematics).

Struktura programu

- **Wymagania wstępne** – przygotowanie matematyczne oraz zrozumienie podstawowych struktur problemów przemysłowych z jakim studenci powinni przystąpić do programu.
- **Rdzeń programu** – zakres podstawowej wiedzy matematycznej oraz umiejętności jej wykorzystania w modelowaniu problemów przemysłowych.
- **Wykłady uzupełniające** – wykłady te studenci wybierają w ramach węższych specjalności; celem tych wykładów nie jest zdobycie dogłębnej wiedzy, ale poznanie różnych aspektów badanych zjawisk, zdobycie umiejętności samodzielnej pracy.

Wymagania wstępne

- Dobrze ugruntowana wiedza dotycząca korzystania z **narzędzi informatycznych**.
- Podstawowa wiedza z: **fizyki** stanowiąca bazę większości zastosowań technicznych lub **ekonomii** stanowiąca bazę większości zastosowań finansowych.

Ten zakres wiedzy mogą obejmować następujące przedmioty:

- Wprowadzenie do metod numerycznych.
- Statystyka.
- Fizyka doświadczalna (zastosowania techniczne) /
Ekonomia (zastosowania finansowe).

Rdzeń programu

Rdzeniem programu powinno być seminarium z modelowania matematycznego problemów przemysłowych. W seminarium takim studenci powinni uczestniczyć przez cały okres studiów magisterskich (4 semestry). Seminarium to powinno mieć dwa zasadnicze cele:

- umiejętność rozumienia problemów przemysłowych formułowanych w języku przemysłu (języku inżynierów/finansistów a nie matematyków) oraz umiejętność tłumaczenia tych problemów na odpowiednie problemy matematyczne;
- umiejętność rozwiązywania postawionych problemów z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi matematycznych i informatycznych, a następnie przedstawienia rozwiązania w sposób zrozumiały dla przemysłu.

Seminarium z modelowania

- Przedstawia się rzeczywiste problemy przemysłowe (nie ich matematyczne opracowanie).
- Przynajmniej część problemów przedstawiana przez przedstawicieli przemysłu.
- Zapewnienie stałego dopływu nowych problemów stanowi najtrudniejsze zadanie; wymaga to stałego poszukiwania kontaktów z przemysłem.
- Z kontaktów z przemysłem nie należy oczekiwać innych korzyści niż edukacyjne (prócz być może kolejnych problemów do rozwiązania).

Po co to robić?

Seminarium z modelowania – korzyści

Seminarium pozwala zdobywać ważne umiejętności poza-matematyczne:

- pracy w zespole – problemy postawione na seminarium są obszerne i wymagają zespołowego rozwiązywania,
- komunikacyjne – problemy są formułowane w języku przemysłu (przez przedstawiciela przemysłu), wymaga to umiejętności porozumienia się z nim na etapie zrozumienia problemu i prezentacji rezultatów,
- interpersonalne – zdobywane w ramach pracy w zespole oraz kontaktach z przedstawicielem (przedstawicielami) przemysłu, bo naiwnością jest wiara, że początkowa prezentacja problemu wystarczy do zbudowania jego poprawnego modelu matematycznego.

Wykłady

Wykłady stanowiące rdzeń programu oraz wykłady uzupełniające powinny być wybierane przez tworzące programy uczelnie zgodnie z własnymi możliwościami kadrowymi.

Warto podkreślić szczególną przydatność dla matematyki przemysłowej następujących działów matematyki:

Optymalizacja i teoria sterowania, Symulacje komputerowe i metody algebry komputerowej, Metody numeryczne równań różniczkowych cząstkowych, Obliczenia naukowe (Scientific computing), Analiza stochastyczna, Sterowanie stochastyczne, Komputerowana analiza danych statystycznych, Matematyczne metody dynamiki płynów, Badania operacyjne .